

Verspreiding jodiumtabletten

Context

Inleiding

Bij een kernongeval kan radioactief jodium vrijkomen. Jodiumtabletten voorkomen dat het lichaam radioactief jodium opneemt. Om kostbare tijd bij een ongeval te besparen, deelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in oktober 2017 jodiumtabletten uit. Zo heeft de doelgroep de jodiumtabletten altijd en direct bij de hand. Op deze manier is Nederland beter voorbereid op een mogelijk kernongeval.

Definities

Jodiumprofylaxe: het preventief slikken van jodium (tabletten) om de opname van radioactief jodium in de schildklier zoveel mogelijk te voorkomen.

Predistributie: het uitdelen van jodiumtabletten aan vooraf bepaalde doelgroepen zonder dat er een acute dreiging is van een kernongeval.

Nooddistributie: het uitdelen van jodiumtabletten bij een concrete dreiging van een kernongeval aan mensen die (nog) geen beschikking hebben over jodiumtabletten.

Doelgroep: de mensen die baat hebben bij de beschermende werking van jodiumtabletten.

Stand van zaken

De Rijksoverheid vindt het belangrijk dat Nederland goed is voorbereid op een kernongeval.

Daarom heeft de minister van Economische Zaken op 2 juli 2014 aan de Tweede Kamer gemeld dat jodiumprofylaxe in grotere regio's moet worden voorbereid (harmonisatiebesluit). Met het harmonisatiebesluit neemt Nederland dezelfde maatregelen als België en Duitsland op het moment van een kernongeval. Dit besluit is in lijn met de uitgangspunten van het Internationaal Atoom en Energie Agentschap (IAEA).

Daarnaast heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 12 juli 2017 besloten om de distributie van jodiumtabletten in oktober 2017 te laten plaatsvinden (uitvoeringsbesluit). Dat betekent dat de nationale noodvoorraad jodiumtabletten, die Nederland sinds 1987 heeft, direct onder de doelgroep wordt gedistribueerd. Hierdoor hoeven de jodiumtabletten niet meer grootschalig te worden verspreid tijdens een kernongeval. Dat scheelt de hulpdiensten kostbare tijd. Dit is één van de lessen van de ramp in Fukushima (Japan). De jodiumtabletten zullen per post worden verzonden. Ongeveer 1,2 miljoen huishoudens zullen een doosje met jodiumtabletten ontvangen.

In de week van 3 oktober 2017 ontvangen de inwoners van de 0-20 kilometerzones en de 20-100 kilometerzones een vooraankondiging per post en via social mediakanalen.

Voorbeeldadvertentie distributie jodiumtabletten

De distributie van de jodiumtabletten begint in de week van 9 oktober 2017. Naar verwachting duurt de verspreiding van de jodiumtabletten twee weken.

Doelgroepen jodiumprofylaxe

Voor de eenmalige verspreiding van jodiumtabletten zijn twee doelgroepen te onderscheiden:

1. Mensen tot en met 40 jaar, die binnen de 0-20 kilometerzone (hemelsbreed) rondom een kerncentrale wonen.
2. Kinderen tot 18 jaar, die binnen de 20-100 kilometerzone (hemelsbreed) rondom een kerncentrale wonen.

Het verschil in leeftijd heeft te maken met de volgende factoren:

- De afstand van woonadres tot kerncentrale. Hoe verder van de plaats van het mogelijke ongeval, hoe minder de blootstelling aan radioactieve stoffen.
- De schildklier. Hoe ouder, hoe minder kans op schildklierkanker door radioactief jodium.
 - Kinderen tot 18 hebben het meeste kans op schildklierkanker door radioactief jodium. Daarom geldt voor hen het grootste distributiegebied (tot 100 km vanaf een kerncentrale).
 - Mensen tussen de 18 en 40 jaar oud hebben minder kans op schildklierkanker door radioactief jodium. Daarom geldt voor hen een kleiner distributiegebied (de 0-20 kilometerzone).

- Voor mensen boven de 40 jaar is er geen verhoogd risico op schildklierkanker door blootstelling aan radioactief jodium aangetoond. De kans op bijwerkingen bij het innemen van jodiumtabletten neemt ook toe naarmate mensen ouder zijn.

Zwangere vrouwen (alle leeftijden) behoren ook tot de doelgroepen waarvoor jodiumtabletten geschikt zijn. Tijdens een kernongeval kunnen zij jodiumtabletten innemen ter bescherming van hun ongeboren kind. Zwangere vrouwen kunnen vanaf 9 oktober 2017 jodiumtabletten kopen bij apotheken en drogisterijen (adviesprijs: €2,95).

Richtlijn leeftijd en kilometerbepaling per kernreactor*

Locatie kernreactor	Type kernreactor	(0 t/m 40 jaar en zwangeren)	(0-18 jaar en zwangeren)
Nederland			
Borssele	Kerncentrale	0-20 km	20-100 km
Delft**	Onderzoeksreactor	nvt	0-0,5 km
Petten**	Onderzoeksreactor	nvt	0-3 km
België			
Doel	Kerncentrale	0-20 km	20-100 km
Mol	Onderzoeksreactor	0-20 km	nvt
Tihange	Kerncentrale	nvt	20-100 km
Duitsland			
Emsland**	Kerncentrale	0-25 km	25-100 km

* **Ter informatie:** Wanneer de 0-20 kilometerzones of de 20-100 kilometerzones dwars door een gemeente loopt, worden de jodiumtabletten binnen het postcodegebied van de gehele gemeente verspreid.

** **N.B.** Voor zowel de onderzoekscentrales Delft en Petten als de kerncentrale Emsland (Duitsland) gelden andere kilometerbepalingen. Dat heeft te maken met het vermogen van de kernreactoren.

Predistributie jodiumtabletten

In totaal ontvangen ongeveer 1,2 miljoen huishoudens de jodiumtabletten binnen twee weken op hun thuisadres. Elk van deze huishoudens ontvangt (op naam) een verzegeld kartonnen aanbiedingsdoosje met daarin de jodiumtabletten (10 stuks) en een informatiebrochure.

Daarnaast zijn huisartsen, verloskundigen en gynaecologen via hun branche- of beroepsorganisaties geïnformeerd over de werking en verkrijgbaarheid van jodiumtabletten bij apotheken en drogisterijen.

Ook bijzondere locaties zoals scholen, kinderdagverblijven of hulpposten kunnen straks jodiumtabletten in voorraad opslaan.

Tijdens de predistributie (en daarna) zal alle informatie over de verspreiding, verkrijgbaarheid en werking van jodiumtabletten terug te vinden zijn op: www.waaromkrijgikjodiumtabletten.nl.

Nooddistributie jodiumtabletten

De veiligheidsregio's die geheel of gedeeltelijk in de 0-100 kilometerzones van de kernreactoren vallen, bereiden zich voor op nooddistributie ten tijde van een kernongeval.

Het gaat dan om (eenvoudige) voorzieningen waar mensen, wanneer er nog voldoende tijd is, alsnog jodiumtabletten kunnen ophalen. Deze voorzieningen zijn bijvoorbeeld bedoeld voor toeristen of mensen die de jodiumtabletten zijn kwijtgeraakt. De betreffende veiligheidsregio's kunnen daarbij gebruik maken van een landelijk modelplan, zodat nooddistributie ook zoveel als mogelijk uniform kan plaatsvinden.

Betrokken partners

- Veiligheidsregio's, GGD'en en gemeenten
- Apotheken en drogisterijen
- Gynaecologen en verloskundigen
- Huisartsen en internisten
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- Ministerie van Economische Zaken
- Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
- Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum
- Instituut Fysieke Veiligheid

Werking jodiumtabletten

Het menselijk lichaam slaat (tijdelijk) jodium op in de schildklier. De schildklier regelt de stofwisseling in het lichaam.

Als radioactief jodium wordt opgeslagen in de schildklier, kan het op termijn zorgen voor schildklierkanker.

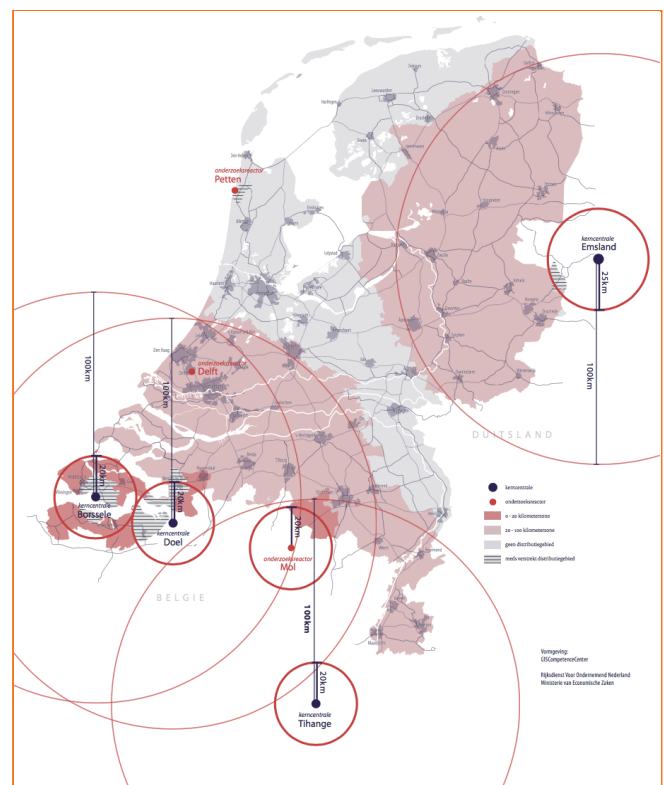
Het preventief slikken van jodiumtabletten zorgt ervoor dat de schildklier (tijdelijk) verzadigd wordt met stabiel jodium. Hierdoor wordt het radioactieve jodium dat mensen binnenkrijgen niet opgeslagen in de schildklier, maar juist uitgescheiden.

De jodiumtabletten moeten alleen worden ingenomen op het moment dat de overheid dit adviseert. Dit advies kan tegelijk gegeven worden met andere maatregelen die de overheid tijdens een kernongeval kan afkondigen, namelijk: mensen laten schuilen of het evacueren van een bepaald gebied. Het advies gaat niet alleen om wanneer, maar ook om waar en door wie (dus niet alleen moment van belang, ook gebied).

Als de jodiumtabletten worden ingenomen kort voordat blootstelling aan radioactief jodium plaatsvindt, wordt de opname van radioactief jodium maximaal geblokkeerd. De schildklier is dan beschermd.

De jodiumtabletten beschermen alleen tegen de gevolgen van het binnenkrijgen van radioactief jodium. De tabletten beschermen dus niet tegen de effecten van andere radioactieve stoffen die bij een kernongeval vrij kunnen komen.

Distributiegebieden jodiumtabletten (op basis van postcodegrenzen)

Dit is een uitgave van

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bezoekadres

Parnassusplein 5 | 2511 vx Den Haag

Postadres

Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag

Telefoon 070 340 79 11

Telefax 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Oktober 2017